

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/39/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123322414
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:6123322414.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: Ahoj, a.s., so sídlom Dvořákov nábrežie 4, 811 02 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 48 113 671, právne zastúpeného: JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, so sídlom Mýtna 48, 811 07 Bratislava-Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. C. XXXX/X, XXX XX D., o zaplatenie 810,22 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

- Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 748 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 748 eur od 16.12.2020 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.
- Žalobcovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

odôvodnenie:

1. Žalobca v rámci upomínacieho konania podal 19.5.2023 na Okresný súd Banská Bystrica návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorým žiadal zaviazat' žalovaného na zaplatenie 810,22 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 16.12.2020 do zaplatenia. Nárok odôvodnil tým, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytol žalovanému úver 810,22 Eur, dohodnuté mesačné splátky však žalovaný neplnil riadne a včas a preto žalobca v súlade so zmluvou vyhlásil okamžitú splatnosť pohľadávky z úveru. List o zosplatnení doručil žalovanému 8.12.2020, v stanovenej 7-dňovej lehote žalovaný svoj dlh neuhradil a preto žalobca žiadal priznať aj úroky z omeškania od 16.12.2020 do zaplatenia.

2. Po tom, čo nebolo možné platobný rozkaz doručiť žalovanému, po návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní bola vec postúpená Okresnému súdu Bardejov.

3. Na výzvu súdu dňa 7.9.2023 žalobca uviedol, že dodržal všetky zákonné podmienky v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. pred uzavretím predmetnej zmluvy. Preveril históriu splácania a platobnú disciplínu. Žalovaný preukázal, že pracuje ako živnostník so základom dane 3.320 eur za predchádzajúci rok. Žalovaný mal v čase žiadosti o úver 1 iný existujúci úver s mesačnou splátkou 29 eur. Výpočtom, v ktorom od čistej mesačnej mzdy žalovaného vo výške 3.320,00 eur odpočítal sumu životného minima platného od 1.7.2019 do 30.6.2020 vo výške 210,20 eur a splátku iných úverov podľa NRKI vo výške 29,00 eur dosiahol výšku prípadnej maximálnej splátky, ktorú žalovaný bol schopný splácať a to sumu 3.080,80 eur. Nakoľko splátka zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola vo výške 36,29 eur žalobca mal za to, že postupoval s odbornou starostlivosťou pri posudzovaní bonity žalovaného pred uzatvorením predmetnej zmluvy a riadne preveril stav, príjmy a výdavky žalovaného. Žalovaný sa poskytnutý úver v sume 1.000,00 eur zaviazal splácať formou 36 pravidelných mesačných anutíných

splátok á 36,29 eur. Spolu sa zaviazal zaplatiť sumu 1.306,44 eur. Navýšenie úveru predstavuje zmluvne dojednaný úrok z úveru, ktorý je súčasťou úverových splátok. Žalovaný na úver zaplatil celkovo sumu 252,00 eur a to formou 4 úhrad. Uvedené vyplýva z prílohy k žalobe s názvom prehľad splátok a úhrad k zmluve číslo XXXXXXXXXXXX. Z 4 úhrad v celkovej sume 252,00 eur zaplatenej žalovaným bolo na istinu úveru započítaných 189,78 eur, zvyšná časť v sume 62,22 eur bola započítaná na úhradu úrokov. Z uvedeného dôvodu tak nesplatená istina, ktorej zaplatenie je predmetom tohto sporu predstavuje sumu 810,22 eur s príslušenstvom a taktiež nárok na zaplatenie zmluvných úrokov. Úroky sú vypočítané ako celkové náklady úveru 306,44 eur mínus zaplatené úroky 62,22 eur. Na základe uvedeného výpočtu žalobca dosiahol sumu úrokov uplatnených v žalobe vo výške 244,22 eur.

4. Žalovaný vo vyjadrení k žalobe zo dňa 8.11.2023 uviedol, že trpí diagnózou E. F., bol dvakrát hospitalizovaný na G. v D.. Zhoršil sa mu stav, od 30.7.2012 do 28.3.2013 bol liečený a bola mu nariadené ochranné liečenia. Následne opakovane bol liečený, v období od 16.12.2022 do 2.1.2023 v H. I. J. K., od 2.1.2023 do 19.2.2023 v G. B. v L.. Neustále hľadá prácu, však neúspešne.

5. Na toto vyjadrenie žalobca nereagoval.

6. Žalovaný v podaní zo dňa 19.1.2024 v reakcii na podanie žalobcu, ktorým reagoval na výzvu súdu, uviedol, že už 10 rokov sa snaží začleniť do spoločnosti, trpí častými depresiami a následne novými liečeniami. Každý mesiac chodí k psychiatrovi na injekcie a lieky. Nepoberal a nepoberá žiaden dôchodok, finančnú pomoc, či od sociálnych alebo zdravotných inštitúcií, živí ho matka, XX-XXXXX dôchodkyňa.

7. Žalobca ani na toto podanie žalovaného nereagoval a v podaní doručenom súdu dňa 5.3.2024 sa ospravedlnil z neúčasti na nariadenom pojednávaní dňa 14.3.2024.

8. Na nariadené pojednávanie sa nedostavil žalobca ani jeho právny zástupca a ani žalovaný, preto súd konal a rozhodol v neprítomnosti strán sporu.

9. Na nariadenom pojednávaní dňa 14.3.2024 súd oboznámil podania strán sporu a predložené listiny stranami sporu postupom podľa § 204 CSP, ako aj ostatný obsah spisu a zistil nasledovné:

10. Dňa X.XX.XXXX bola uzavretá formulárová písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalobcom (v tom čase pod obchodným názvom M. E. M.) ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. Základné podmienky spotrebiteľského úveru sú uvedené v bode 2 nasledovne: druh úveru – bezúčelový spotrebiteľský úver; výška úveru 1.000 eur; úroková sadzba fixná 20,34 % ročne; počet splátok 36; výška splátky 36,29 eur; splatnosť splátok 20. dňa v mesiaci, splatnosť prvej splátky 20.1.2020 a poslednej 20.12.2022; celková čiastka na zaplatenie 1.306,44 eur; celkové náklady 306,44 Eur; RPMN 20,34 %. Konkretizované sú aj predpoklady použité na výpočet RPMN, uvedený je jeho vzorec a vysvetlenie všetkých jeho symbolov.

11. V bode 3.2 zmluvy pod písm. d/ bolo dohodnuté právo veriteľa žiadať od dlžníka zaplatenie celého zostatku úveru s príslušenstvom, ktorý sa stane okamžite splatným, ak je dlžník v omeškaní s úhradou jednej splátky úveru alebo jej časti počas obdobia dlhšieho ako 3 mesiace a to za podmienok ustanovených v § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka.

12. Zmluva bola podpísaná sprostredkovateľom veriteľa E. N. – O. F. a žalovaným.

13. Podľa prehľadu splátok a úhrad žalovaný zaplatil dňa 11.3.2020 78 eur, dňa 27.3.2020 37 eur, dňa 20.4.2021 100 eur.

14. Treťou upomienkou z 26.10.2020 žalobca písomne vyzval žalovaného na okamžitú úhradu omeškaných splátok vo výške 107,13 eur. Zároveň ho upozornil, že ak neuhradí ani splátku splatnú 20.8.2020 vo výške 37,99 eur najneskôr do 25.11.2020, bude veriteľ oprávnený vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru. Tento list žalovaný prevzal dňa 29.10.2020. Ani časť svojho dlhu žalovaný nezaplatil, preto listom z 25.11.2020 žalobca vyhlásil okamžitú splatnosť úveru, svoju pohľadávku vyčíslil na 1.002,91 eur a vyzval žalovaného na jej úhradu do 7 dní od doručenia tohto listu. Tento list bol vrátený žalobcovi ako neprevzatý v odbernej lehote dňa 8.12.2020.

15. Právny vzťah medzi stranami je potrebné posúdiť predovšetkým podľa zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy 5.12.2019.

16. Podľa § 1 ods. 2 citovaného zákona Spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.18b) Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu,1a) niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

17. Podľa § 2 písm. a/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania.

18. Podľa § 2 písm. b/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 2 písm. d/ citovaného zákona na účely tohto zákona sa rozumie zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom.

20. Podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

21. Podľa § 7 ods. 2 citovaného zákona Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.17)

22. Podľa § 7 ods. 4 citovaného zákona Veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky17a) sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu1d) tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 16 a 17.

23. Podľa § 7 ods. 16 citovaného zákona veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretné a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery

a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a

b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

24. Podľa § 7 ods. 17 citovaného zákona vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5,

b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Podľa § 7 ods. 19 citovaného zákona veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

26. Podľa § 7 ods. 20 citovaného zákona na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky: a) čistý príjem spotrebiteľa, b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť, 17ta) c) výška splátky spotrebiteľského úveru a d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

27. Podľa § 7 ods. 23 citovaného zákona veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky môžu poskytnúť spotrebiteľský úver spotrebiteľovi, len ak spotrebiteľ spĺňa limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

28. Podľa § 7 ods. 41 citovaného zákona opatrením, ktoré vydá Národná banka Slovenska, sa ustanoví a) metodika na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a ich minimálna výška, výška a spôsob určenia limitov pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, výška a spôsob zohľadnenia možného nárastu úrokových sadzieb a čo sa rozumie výrazným prevyšovaním súčtu zostávajúcich výšok refinancovaných úverov alebo navýšených úverov podľa odsekov 24 a 31, b) požiadavky na zisťovanie informácií a predkladanie dokladov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa a na overovanie údajov o príjmoch a nákladoch spotrebiteľa, c) limit pre lehotu splatnosti spotrebiteľského úveru a výška tohto limitu, d) podrobnosti o podmienkach na postupné splácanie spotrebiteľského úveru, e) limit na podiel spotrebiteľských úverov poskytnutých prostredníctvom samostatných finančných agentov podľa osobitného predpisu⁹⁾ voči celkovému objemu poskytnutých spotrebiteľských úverov a výška tohto limitu, f) limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu a metodika na výpočet tohto podielu.

29. Podľa § 9 ods. 1 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

30. Podľa § 9 ods. 2 citovaného zákona zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka¹⁸⁾ musí obsahovať tieto náležitosti:

a) druh spotrebiteľského úveru,

b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,

c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia,

d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,

e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,

f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,

g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná,

ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

- h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- r) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,
- v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

31. Podľa § 11 ods. 1 citovaného zákona poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1, b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) až i), l) a p),
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. d), e), g) a § 10 ods. 1 písm. b) a c) alebo
- c) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa,
- d) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b) f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov.

32. Podľa § 11 ods. 2 citovaného zákona, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom

bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

33. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

34. Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

35. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

36. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

37. Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

38. Predmetný právny vzťah zo zmluvy medzi stranami súd posudzoval ako spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. OZ, nakoľko ide o zmluvu, ktorú uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaná ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu.

39. Predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou a preto je potrebné na ňu aplikovať aj ustanovenia Občianskeho zákonníka. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmlúv a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná.

40. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len „smernica“)).

41. Z rozsudku Súdneho dvora Európskej únie vo veci P. C. Q. F. a L. R. S. (C-240/98) a medzi F. Q. F. M. A. R. F. M. G. M. F., spojené prípady C-240/98 a C-244/98 je vyvoditeľná obligatórnosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa zaväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom

súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je často krát zabezpečované aj právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými mravnými a morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

42. Súd preskúmal na základe uvedeného predloženú zmluvu o spotrebiteľskom úvere, pričom po jej posúdení musel konštatovať, že spotrebiteľský úver medzi žalobcom a žalovaným je potrebné posúdiť ako bezúročný a bez poplatkov pre hrubé porušenie skúmania bonity žalovaného.

43. Vychádzajúc z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta veriteľom. Pokiaľ si veriteľ uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, t. j. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na veriteľovi, aby tento preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal, že si splnil povinnosť vyplývajúcu mu z § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa dlžníka. Nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zák. č. 110/2006 Z. z. a o priemerných výdajoch obyvateľstva a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (Najvyšší súd ČR pod sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

44. Veriteľ v zmysle § 7 a 11 zákona o spotrebiteľských úveroch je pri posúdení úverovej schopnosti klienta povinný brať na zreteľ ako existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak i skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzavretím zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná na splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie 100 % istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ napr. dostane výpoveď z pracovného pomeru alebo dlhodobu ochorenie. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie si má veriteľ zabezpečiť sám, a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet, a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (rozhodnutie KS v Prešove pod sp. zn. 22Co/107/2018).

45. Žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by ho skutočne zaujímala bonita žalovaného, pričom príjem žalovaného posudzoval neodborne a jeho výdavky neskúmal vôbec.

46. Keďže pri spisovaní žaloby žalobca neuviedol skutkové okolnosti skúmania bonity žalovaného súd vyzval právneho zástupcu žalobcu na preukázania splnenia povinností uvedených v § 7 ods. 19 až 42 zákona č. 129/2010 Z.z. V odpovedi žalobca uviedol, že vychádzal zo základu dane žalovaného ako

živnostníka vo výške X.XXX eur ročne s tým, že žalovaný má iný úver s mesačnou splátkou 29 eur. Mal preto za to, že svoju povinnosť postupovať s riadnou odbornou starostlivosťou pri poskytnutí úveru žalovanému si splnil.

47. Z dokladov predložených žalobcom k výzve súdu – potvrdenia o výške dane na základe podaného daňového priznania však súd zistil, že žalovaný mal základe dane z príjmov za celý rok 2018 vo výške XXXX,XX eur. Z uvedeného je zrejmé, že žalobcom uvádzané skutkové tvrdenia v podaní doručenom súdu 14.12.2023, že žalovaný mal mať mesačný príjem XXXX eur v čistom sú klamlivé a v absolútnom rozpore s realitou, keďže podľa pripojených dôkazov mal žalovaný základ dane za celý rok XXXX eur (XXXX/XX D. D. XXX,XX eur), nie za mesiac ako to uvádza žalobca, a aj to išlo len o základ dane, nie o reálnu výšku príjmu po odpočítaní výdavkov (aj podľa prepočtu na čl. 123 spisu vychádzal z nereálneho príjmu žalovaného XXXX eur mesačne), keďže tiež podľa údajov v žiadosti (čl. 120 spisu) je zrejmé, že mal mať aj výdavky na telefón, ďalší úver vo výške mesačnej splátky 20 eur.

48. Podľa rozsudku Súdneho dvora EÚ C-679/18 „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23. Články 8 a 23 smernice 2008/48 sa majú ďalej vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej sa sankcia za porušenie povinnosti veriteľa posúdiť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa, ktorá spočíva v neplatnosti zmluvy o úvere spojenej s povinnosťou spotrebiteľa vrátiť veriteľovi poskytnutú sumu istiny v dobe primeranej jeho možnostiam, uplatní len pod podmienkou, že daný spotrebiteľ túto neplatnosť namietne, a to v trojročnej premlčacej dobe“.

49. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitným spotrebiteľom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 2014, O. O. E., C-449/13, EU:C:2014:2464, bod 43; zo 6. júna 2019, F. C-58/18, EU:C:2019:467, bod 40, a z 5. marca 2020, P., C-679/18, EU:C:2020:167, bod 20). Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti, má pre nich zásadný význam (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 6. júna 2019, F., C-58/18, EU:C:2019:467, bod 41, a z 5. marca 2020, P., C-679/18, EU:C:2020:167, bod 21, ako aj citovanú judikatúru).

50. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že žalobca pristúpil k posudzovaniu bonity žalovaného, navyiac preukázateľne postupujúceho ochranné psychiatrické liečenie (podľa uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. XXX/X/XXXX zo dňa 21.3.2013 bolo zmenené P. G. B. T. U. E., uložené žalovanému uznesením Okresného súdu Bardejov č.k. XXX/X/XXXX-108 zo dňa 9.7.2012, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 9.7.2012, na M. P. G. B., pričom žalovaný sa lieči dodnes) a liečiaceho sa dodnes, bez riadnej odbornej starostlivosti, resp. ju v tomto prípade hrubo zanedbal, keďže okrem uvedeného stavu žalovaného, úplne ľahkovážne a neodborne (posúdiac základ dane ako čistý príjem a navyiac za celý rok priradiac ho akoby išlo o mesačný príjem) a vôbec nemal zistenú a preverenú výšku jeho výdavkov.

51. V zásade si každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp. zn. 3Co/153/2019 najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

52. Zo samotnej zmluvy je zrejmé, že posúdenie bonity žalovaného nespĺňalo štandardy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Ako už bolo spomenuté žalobca riadne nepreveril ani príjem žalobcu a jeho osobný stav, nie to ešte výdavky. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovaného, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval a zároveň v rozpore s reálnym stavom prihliadal na nereálny príjem žalovaného. Vzhľadom na uvedené má súd za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť a spracovať reálnu výšku príjmu žalovaného a výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyše predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019).

53. Veriteľ nezohľadňoval, neposúdil a nepreveril reálne príjmovú a výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia príjmov a rovnako aj výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu žalovaného. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovaného zo strany veriteľa je potrebné považovať za úplne formalistické (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

54. Súd sa stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 a na ne odkazuje: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

55. V tejto súvislosti súd poukazuje aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo dňa 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretné a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

56. Obdobne z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (P. F. G. C.), podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvolať dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

57. Záver súdu vo vzťahu k nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa nemôže byť pre žalobcu prekvapujúci a neočakávaný, keďže v mnohých rozhodnutiach všeobecných súdov dôsledok nesplnenia povinnosti bol vyslovený. Len na margo viď napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020 a tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020, z ktorého citujú: „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“ Podobne v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019 je ohľadom nutnosti náležite posúdiť bonitu spotrebiteľa, súd druhej inštancie uvádza: „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

58. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 druhej vety zákona o spotrebiteľských úveroch v kontexte s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru. Žalovaný je teda povinný veriteľovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru, ktorú predstavuje suma vo výške 1.000 eur. Žalovaný v konaní nijako nespochybnil, že mu bola poskytnutá suma 1.000 eur a na úver zaplatil sumu 252 eur, preto súd žalobcovi priznal rozdiel medzi týmito sumami t.j. 748 eur a v prevyšujúcej časti pre konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žalobu zamietol.

59. Žalobca si v žalobe uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy od 16.12.2020 do zaplatenia.

60. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

61. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

62. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

63. Žalobcovi patrí aj úrok z omeškania v sadzbe určenej podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, t.j. o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Súd priznal žalobcovi vzhľadom na vyššie posúdenie zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov iba nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 748 eur a to odo dňa 16.12.2020, teda dňom nasledujúcim po uplynutí dodatočnej lehoty na plnenie stanovenej žalobcom v zmysle doručeného vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru zo dňa 25.11.2020 v spojení s bodom 10.3 zmluvy zo dňa X.XX.XXXX. V časti, v ktorej súd žalobu zamietol, súd nepriznal žalobcovi ani nárok na uplatňovaný úrok z omeškania.

64. Súd neumožnil žalovanému žalovanú pohľadávku splácať v splátkach, pretože mal za to, že splátky, ktoré navrhoval vo výške 10 eur mesačne sú neadekvátne výške žalovanej pohľadávky. Žalovaný navyše žiadnym spôsobom ani žiadnymi dôkazmi nepodporil svoju požiadavku. Súd dospel k záveru, že vzhľadom na výšku pohľadávky žalobcu a zároveň pôvodným splátkam, ktoré už pri sume 36,29 eur nebol schopný splácať, nie je možné povoliť splácať priznanú sumu s príslušenstvom v splátkach, pričom by sa aj lehota na splatenie pohľadávky predĺžila do takej miery, že by sa poprel samotný účel súdneho konania a nevedlo by k odstráneniu právnej neistoty. Nakoľko žalovaný nebol schopný plniť dlh ani v splátkach uvedených v zmluve, nebol dôvod umožniť mu splácať splátky za ešte horšej príjmovej situácie v splátke nižšej ako výška splátky v úverovej zmluve.

65. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

66. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

68. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

69. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

70. Súd sa pri rozhodovaní trov zaoberal v tejto spotrebiteľskej veci aj možnosťou použitia ustanovenia § 257 CSP a vzhľadom na danom prípade dôvody hodné osobitného zreteľa na nepriznanie náhrady trov konania protistrane. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a od zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania, resp. nemusí zaviazat' stranu, ktorá spôsobila vznik trov svojím zavinením, aby tieto trovy nahradila protistrane. Použitie tohto ustanovenia preto negatívne dopadá na stranu sporu, ktorá by inak mala právo na náhradu trov konania. Z tohto dôvodu musí aplikácia daného ustanovenia zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter (pozri napr. R 34/1982). Zákon pre rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania podľa § 257 CSP vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch podmienok: dôvody hodné osobitného zreteľa a výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa, ani výnimočné okolnosti zákon nešpecifikuje. Ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, na ktoré je potrebné pri stanovení povinnosti nahradit' trovy konania výnimočne prihliadnuť. Toto ustanovenie má slúžiť na odstránenie neprimeranej tvrdosti, teda, inými slovami, na dosiahnutie spravodlivosti pre strany sporu, pokiaľ ide o vedenie konania a jeho výsledok. Súd sa zaoberal aj možnou aplikáciou ustanovenia § 257 CSP s tým, že prejednávaný prípad podľa názoru súdu vykazuje existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, pričom treba poukázať predovšetkým na hrubé porušenie odbornej starostlivosti veriteľa, kedy veriteľ vôbec nepreveroval a nezisťoval osobné pomery žalovaného, pričom je zrejmé, že tento sa lieči na vážne psychiatrické ochorenie, pričom mal nariadené ochranné psychiatrické liečenie ústavnou formou zmenené mu na ambulantnú formu a zároveň laxne pristúpil k poskytnutiu takému klientovi, ktorý nemá ani riadny relevantný príjem. Rovnako tak ako podporný dôvod súd uvádza, že jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý

vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktorá sama nezavinila alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami, čo bol aj prípad žalovaného, ktorý nemá žiaden príjem, tento závisí od zdravotného stavu (podľa pripojených lekárskejších správ sa lieči na G. M. I. F. A., I. D. (čl. 137 spisu), pričom vzhľadom na diagnózu má obmedzené, resp. minimálne možnosti zamestnať sa, a jeho sociálny status s tým, že žije so XX ročnou matkou, ktorej dôchodok slúži na úhradu výdavkov oboch. Na strane druhej, nepriznaním náhrady trov konania žalobcovi jeho majetková sféra nebude výrazným spôsobom dotknutá, preto súd žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Bardejov, v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 C.s.p.).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Podľa ust. § 365 ods.1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).